Maharashtra State Board Class 10 Sanskrit Anand Solutions Chapter 9 आदिशङ्कराचार्यः

Sanskrit Anand Std 10 Digest Chapter 9 आदिशङ्कराचार्यः Textbook Questions and Answers

भाषाभ्यास:

1. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत ।

प्रश्न अ.
गुरुमुपगम्य शङ्करः किम् अधीतवान् ?
उत्तरम् :
गुरुमुपगम्य शङ्करः वेद-वेदाङ्गानि, विविधशास्त्राणि च अधीतवान्।

प्रश्न आ.
शङ्करः किमर्थम् आक्रोशत् ?
उत्तरम् :
यदा शकर स्नाने मग्नः आसीत् तदा एक: ननतस्य पादम् अगृह्णात् अत: भीत्या शङ्करः उच्चैः आक्रोशत्।

प्रश्न इ.
शङ्करः मात्रे किं प्रतिश्रुत्य गृहाद् निरगच्छत् ?
उत्तरम् :
'मात: यदा त्वं स्मरिष्यसि तदा एवं त्वत्समीपमागमिष्यामि' इति मात्रे प्रतिश्रुत्य शङ्करः गृहद् निरगच्छत्।

प्रश्न ई.
शङ्करः कस्य शिष्यः अभवत् ?
उत्तरम् :
शङ्करः गोविन्दभगवत्पादानां शिष्यः अभवत्।

प्रश्न उ.
शङ्करः संन्यासदीक्षां गृहीत्वा किम् अकरोत्?
उत्तरम् :
शङ्करः संन्यासदीक्षां गृहीत्वा वैदिकधर्मस्य प्रचारार्थ प्रस्थानम् अकरोत्।

2. माध्यमभाषया उत्तरत।

प्रश्न अ.
शङ्करेण संन्यासार्थं कथम् अनुमतिः लब्धा ?
उत्तरम् :
'आदिशङ्कराचार्यः' या पाठामध्ये शंकराचार्यांच्या जीवनातील दोन प्रसंग उद्धृत करण्यात आले आहेत. पहिल्या प्रसंगात, एका अटळ परिस्थितीत सापडले असताना, संन्यासी बनू इच्छिणाऱ्या शंकराचार्यांना त्यांची माता कशी अनुमती देते, याचे वर्णन आले आहे.

एकदा शंकर स्नानासाठी पूर्णा नदीवर गेले होते. स्नान करत असताना अनपेक्षितपणे एका मगरीने त्यांचा पाय पकडला. वेदना असहा झाल्याने शंकर जोरात ओरडू लागले. तेव्हा त्यांची आई आर्याबा तिथे पोहोचली. अशा दयनीय अवस्थेत शंकराला रडताना पाहून त्याची आई सुद्धा गांगरून गेली.

हा अनावस्था प्रसंग म्हणजे आयुष्याचा शेवट अशी शंकराची समजूत झाली व त्याने संन्यासी होण्याची अतृप्त इच्छा आईकडे बोलून दाखविली. हतबल झालेल्या आबिने मनात नसतानाही ही शंकराची शेवटची इच्छा मानून, संन्यास घेण्यासाठी अनुमती दिली.

3. सन्धिविग्रहं कुरुत।

प्रश्न अ.
चास्ताम्
उत्तरम् :
चास्ताम् – च + आस्ताम्।

प्रश्न आ.
त्वत्समीपमागमिष्यामि
उत्तरम् :
त्वत्समीपमागमिष्यामि – त्वत् + समीपम् + आगमिष्यामि।

प्रश्न इ.
गुरुमुपागच्छत्
उत्तरम् :
गुरुमुपागच्छत् – गुरुम् + उपागच्छत्।

https://www.evidyarthi.in/

प्रश्न ई
मुनिरभ्यगात्
उत्तरम् :
मुनिरभ्यगात् – मुनिः + अभ्यगात्।

प्रश्न उ.
मातैव
उत्तरम् :
मातैव – तस्मात् + माता + एव।

4. मेलनं कुरुत ।

प्रश्न 1.
विशेष्यम् – शिवगुरुः, आर्याम्बा, शङ्करः, जगत्, मनुष्यः ।
विशेषणम् – मलिनकायः, प्रसन्नः, विशालम्, दिवङ्गतः, विरक्तः, चिन्तामना ।
उत्तरम् :

विशेषणम्	विशेष्यम्
1. मलिनकायः	मनुष्यः
2. विशालम्	जगत्
3. दिवङ्गतः	शिवगुरुः
4. विरक्तः	शङ्करः
5. चिन्तामग्ना	आर्याम्बा

5. समानार्थकशब्दं लिखत ।

प्रश्न 1.
समानार्थकशब्दं लिखत
दिवङ्गतः, शीघ्रम्, मग्नः, नक्रः, पादः, पुत्रः, शिष्यः।
उत्तरम् :

- दिवङ्गतः – परिंगतः, परलोकगतः, मृतः।
- शीघ्रम् – झटिति, सत्वरम्, तूर्णम्, त्वरितम्।
- मग्नः – लीनः, रत: व्यग्रः।
- नक्रः – मकरः, गुम्भीरः, कुटिचरः, मायादः ।
- पादः – चरण:, पदम्।
- पुत्रः . – तनयः, आत्मजः, सुतः, सूनुः ।
- शिष्यः – विद्यार्थी, छात्रः, अन्तेवासी।

6. स्थानाधारण शब्दपेटिकां पूरयत ।

प्रश्न 1.
स्थानाधारण शब्दपेटिकां पूरयत

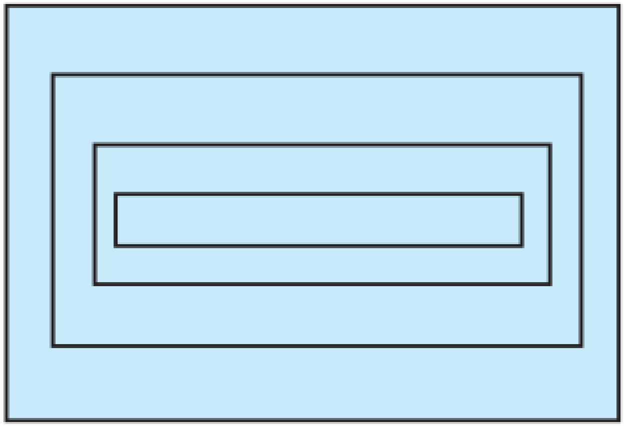

(कालडीग्रामः, केरलप्रदेशः, भारतदेशः, आलुवानगरम्,)
उत्तरम् :

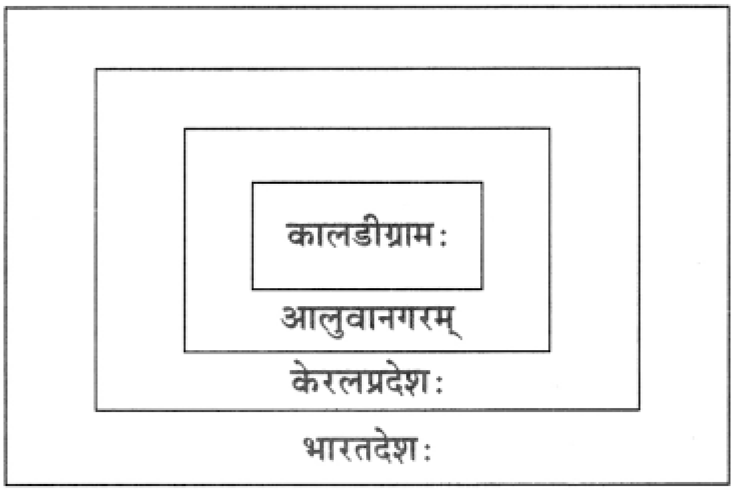

https://www.evidyarthi.in/

7. प्रवाहि जालचित्रं पूरयत ।

प्रश्न 1.
प्रवाहि जालचित्रं पूरयत ।

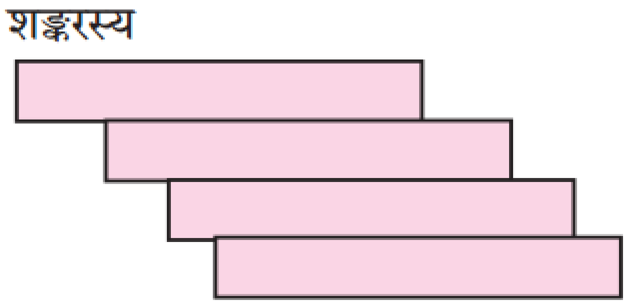

(गृहं प्रत्यागमनम्, गुरुमुपगमनम्, मातृसेवा, वेद-वेदाङ्गानाम् अध्ययनम्)
उत्तरम् :

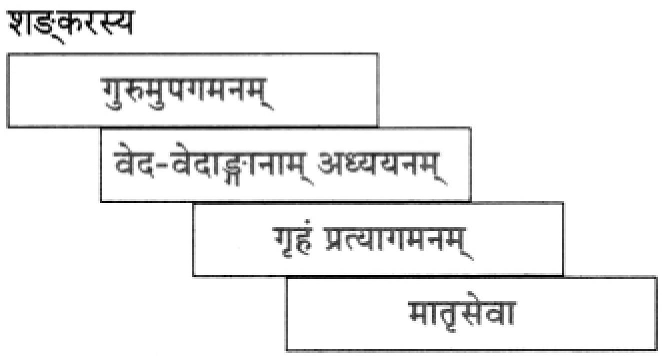

8. जालरेखाचित्रं पूरयत ।

प्रश्न अ.

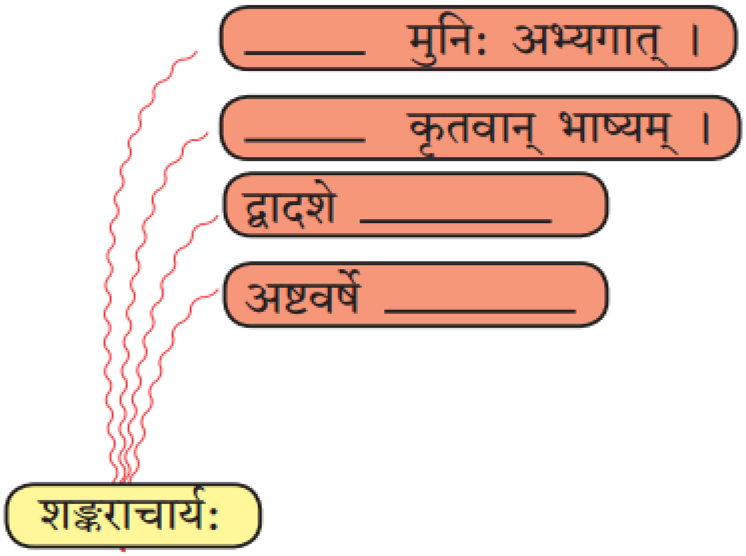

उत्तरम् :

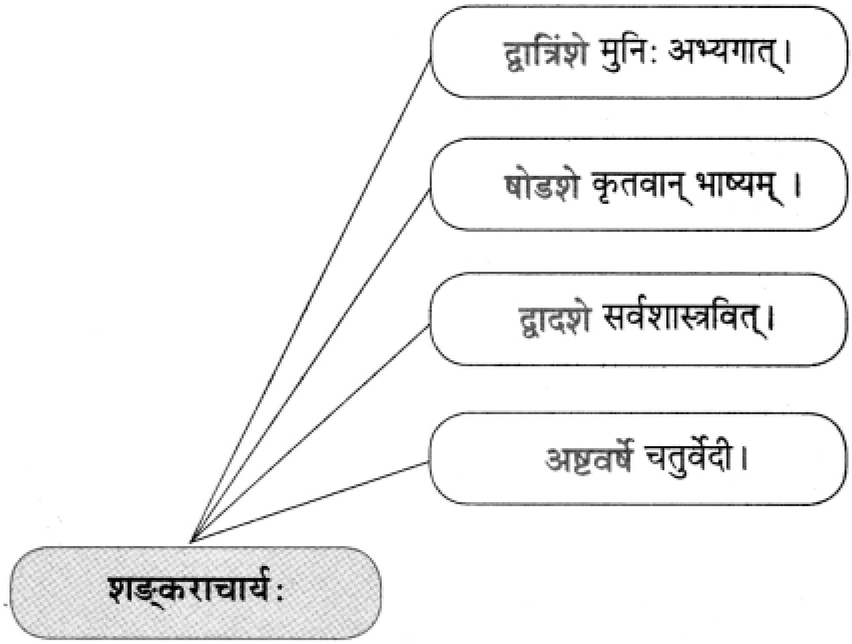

प्रश्न आ.

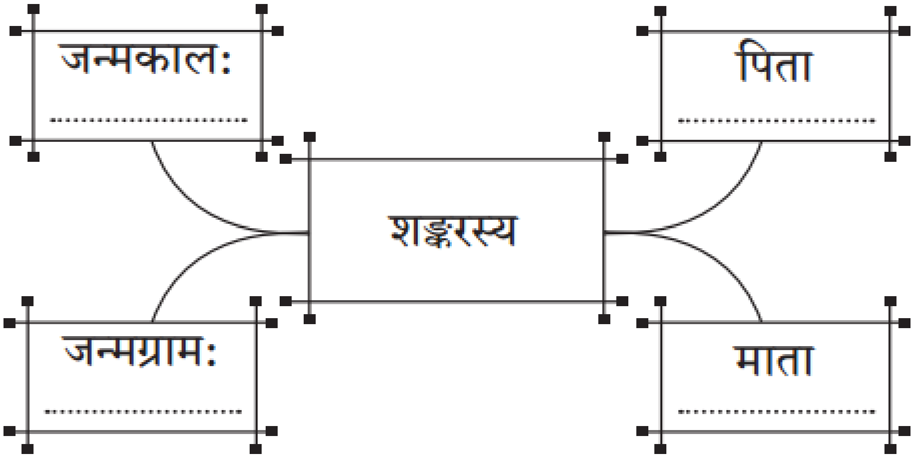

उत्तरम् :

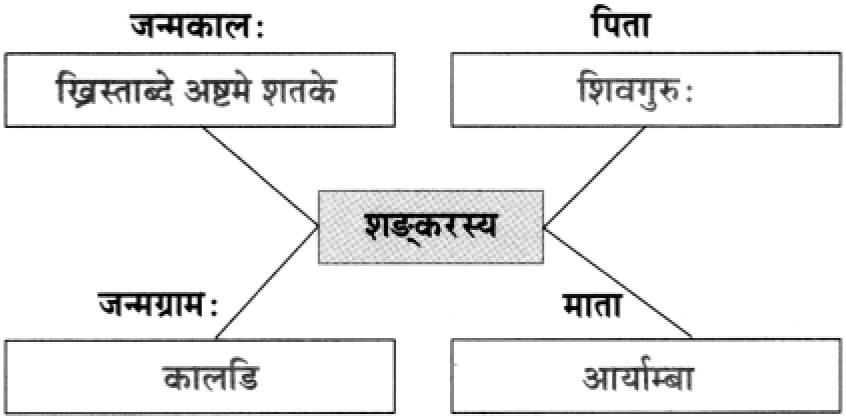

https://www.evidyarthi.in/